

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENÍU

195146

(11) (B1)

(51) Int. Cl.³
C 12 L 9/00

/22/ Prihlášené 02 12 77
/21/ /PV 8014-77/

(10) Zverejnené 28 04 79

(45) Vydané 15 04 82

(75)

Autor vynálezu

LEDNICKÝ DOMINIK, NOVÉ MESTO nad Váhom

(54) Kvasná zátka

1

Vynález rieši kvasnú zátku pre nádoby určené na kvasenie vína, najmä domáckym spôsobom.

Pri výrobe vína, menovite v malom množstve, po domácky sa používajú rôzne typy kvasných zátok, ktoré majú viacero nedostatkov, najmä to, že ich tvar a materiál umožňuje, že sa snadno znehodnotia, rozbiť, majú značnú akustičnosť a keď sú opatrené, ako je to u viacúčelovej kvasnej zátky, regulovateľnosťou prierezu súvislého kanálu pre odvod vznikajúcich plynov z nádoby, táto regulácia spočíva v tom, že nastavenie prierezu sa nestáva samočinne, ale musí mechanicky nastavovať, pričom pri upchatí súvislého kanálu pre odvod plynov, začne kvasná zátka pôsobiť ako normálna zátka, najmä počas počiatočného búrlivého kvasenia vína a môže dôjsť k havárii nádoby, alebo k vyrazeniu zátky z nádoby a tým aj k znehodnoteniu, alebo k strate kvaseného vína. Mimoto kvasná zátka je náročná na spotrebu materiálu a jej teleso i baňka musia byť k nastavovaniu prispôbované, či už pružnosťou materiálu, alebo opatrené napr. závitom čo len zvyšuje ich náročnosť pri výrobe.

Uvedené nedostatky podľa vynálezu odstraňuje kvasná zátka, zložená z dvoch na jedných koncoch uzatvorených dutých telies, menovite z telesa zátky a baňky, vytvárajúcich súvislý kanál spájajúci priestor nádoby s priestorom mimo nádoby, prerušiteľný hladinou tekutiny a teleso kvasnej zátky je opatrené medzikružným slepým otvorom, vyúsťujúcim v nátrubok s otvorom, vyznačujúca sa tým, že nátrubok telesa zátky má povrch opatrený

2

rýhami ústiacimi do zúžení, alebo sú tieto kónické a baňka s vypuklým dnom nie je rozoberateľne spojená s telesom zátky a po jej nasunutí na nátrubok, vytvorený súvislý kanál spájajúci priestor nádoby s priestorom mimo nádoby, prerušiteľný hladinou kvapaliny, je rýhami usporiadaný na viaccestný a obruba telesa zátky je opatrená zdrsnením, alebo vrúbkovaním a teleso zátky je opatrené medzikružným zaoblením ústiacim v otvor nátrubku.

Kvasná zátka podľa vynálezu má oproti doterajším kvasným zátkam viacero výhod najmä v tom, že je konštrukčne jednoduchá a tým aj ľahšie a s menšími nákladmi vyrábiteľná, pričom baňka môže byť vyrobená aj z odpadového ocelového hlbokotažného plechu, vznikajúceho pri výrobe ocelových, článkových vyhrievacích telies. Rýhami je súvislý kanál, spájajúci priestor nádoby s priestorom mimo nádoby, v oblasti nátrubku usporiadaný na viaccestný, čím sa ešte viac znižuje akustičnosť kvasnej zátky. Medzikružným zaoblením ústiacim v otvor nátrubku je nielen zlepšený únik vznikajúcich plynov z nádoby, ale zároveň umožňuje jednoduchšie vpravenie kvasnej zátky do hrdla nádoby. Zdrsnenie, alebo vrúbkovanie obruby telesa umožňuje jednoduchšie vyťahovanie kvasnej zátky z hrdla nádoby. Najdôležitejšie je však to, že zloženie kvasnej zátky umožňuje a zaisťuje samonastaviteľnosť prierezu súvislého kanálu, pretože túto kontinuálnu staviteľnosť prevádza tlak plynov v nádobe, čo je zvlášť dôležité pri počiatočnom búrlivom kvasení vína. Navyše je možné jednoduchým zaťažením baňky doregulovať

tlak plynov v nádobe. Nezanedbateľnou výhodou je aj to, že pri upchatí kanála jednoducho zhodí tlak plynov baňku z nátrubku a nedôjde k havárii nádoby, alebo k strate kvasného vína.

Príkladné prevedenie kvasnej zátky podľa vynálezu je schématicky znázornené na výkrese, kde obr. 1 znázorňuje kvasnú zátku v pozdĺžnom reze a obr. 2 znázorňuje pohľad zhora na teleso zátky.

Kvasná zátku je zložená z dvoch dutých telies, menovite z telesa zátky 1 s medzikružným slepým otvorom 2 vyúsťujúcim v nátrubok 5 s priebežným otvorom 3. Povrch nátrubku 5 je opatrený rýhami 6 vyúsťujúcimi v zúženia 7. Teleso zátky 1 opatrené medzikružným zaoblením 4, ktoré ústí v otvor 3 nátrubku 5, je ďalej opatrené obrubou 8 so zdrsnením, alebo vrúbkovaním 9. Baňka 10 je vlastne duté teleso s vypuklým dnom 12 a je voľne nasunutá na nátrubku 5 a po tomto posúvateľná. Súvislý kanál je vytvorený otvorom 3, nátrubku 5, rýhami 6, baňkou 10 a medzikružným slepým otvorom

2 a je prerušený hladinou tekutiny 14. Teleso zátky 1 je vsunuté do hrdla nádoby 13, informatívne a skrátené znázornenej.

Tvar kvasnej zátky umožňuje túto vytvoriť lisovacím spôsobom a to ako teleso zátky 1, tak i baňku 10 z lisovateľných termoplastických hmôt, prípadne len teleso zátky 1, pričom baňka 10 môže byť vytvorená ako výlisok z hlbokotažného oceleového plechu a to s výhodou z odpadových výstrižkov, vznikajúcich pri výrobe ocelových článkových vyhrievacích telies, menovite z výstrižku vsuvkového otvoru. Výhodnosť tohoto spôsobu ešte zvlášť uprednostňuje skutočnosť, že ani teleso zátky 1, ani baňka 10 nepotrebuje komplikovaný lisovací nástroj, lebo nemajú priečnené výstupky.

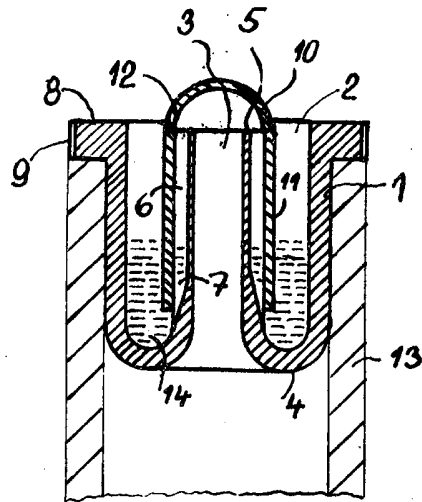
Kvasnú zátku možno použiť nielen tam, kde je potrebné pri nízkych tlakoch zamedziť priame spojenie priestoru nádoby s priestorom mimo nádoby, ale aj tam, kde je potrebné zamedziť vzniku zvýšeného tlaku v nádobe.

P R E D M E T V Y N Á Ľ E Z U

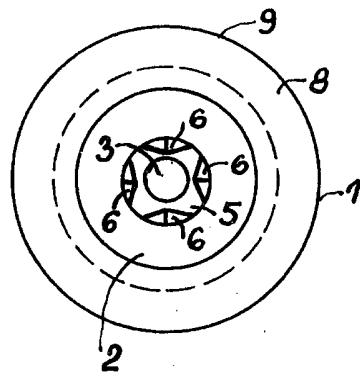
Kvasná zátku, zložená z dvoch na jedných koncoch uzatvorených telies, menovite z telesa zátky a z baňky, vytvárajúcich súvislý kanál spájajúci priestor nádoby s priestorom mimo nádoby, prerušiteľný hladinou tekutiny a teleso kvasnej zátky je opatrené medzikružným slepým otvorom, vyúsťujúcim v nátrubok s otvorom, vyznačujúca sa tým, že nátrubok 5/ telesa zátky 1/má povrch opatrený rýhami 6/ústiaceimi do zúženia 7/, alebo sú tieto kónické a baňka 10/s vypuklým dnom 12/nie je

rozoberateľne spojená s telesom zátky 1/a po jej nasunutí na nátrubok 5/vytvorený súvislý kanál 3/ 6, 10, 2/spojujúci priestor nádoby 13/s priestorom mimo nádoby 13/, prerušiteľný hladinou tekutiny 14/, je rýhami 6/ usporiadaný na viaccestný a obruba 8/ telesa zátky 1/ je opatrená zdrsnením, alebo vrúbkovaním 9/ a teleso zátky 1/ je opatrené medzikružným zaoblením 4/ ústiaceim v otvor 3/nátrubku 5/.

1 list výkresov

OBR.1

OBR.2